

A 1848/tillväxt**Behandlas i** Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden

Utskottet för tillväxt och utveckling i Nordens betänkande över

**Medlemsförslag
om ett gemensamt nordiskt elektroniskt identifieringsystem (e-ID)****Förslag**

Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

att integrera sina nationella elektroniska identifieringsystem (e-ID) på ett informationssäkert och kostnadseffektivt sätt i linje med statsministrarnas vision 2030 om att främja medborgarnas fria rörlighet och avlägsna gränshinder.

Bakgrund

Denne beslutning er basert på et forslag fra Den finske delegasjon til Nordisk råd som ble presentert på møte i utvalget for vekst og utvikling den 27. oktober 2020. Forslaget ble videre diskutert på møte i utvalget den 26. januar 2021 i dialog med eksterne eksperter.

Den finske delegasjon henviser i sin begrunnelse for forslaget at mange av de utfordringer som er knyttet til mobilitet mellom de nordiske land forbundet med innlogging og pålitelighet (autentisitet) ved bruk av digitale tjenester. Fra finsk side er man spesielt urolig over at man ved utvikling av de nasjonale e-ID systemer, har utelatt at ta hensyn til den nordiske nytten av et system som fungerer på tvers av grensene. Ifølge forslaget, haster saken fordi det er fare for at enkelte land er ved at reformere sine systemer i en retning som ikke underletter integrasjon mellom landenes systemer.

Det nåværende nordiske samarbeid på det digitale-området bygger på baltisk-nordisk ministerdeklarasjon i 2017. Av deklarasjonen fremgår bl.a. at ministrene har en ambisjon å gjøre det mulig å bruke unike ID-numre på tvers av landegrensene og legge til rette for samarbeid mellom nasjonale infrastrukturer for bruk av elektronisk godkjenning (eID) i samsvar med EUs IDAS-forordning. For å følge opp om deklarasjonen ble det opprettet et spesielt Ministerråd for perioden 2017-2020 (MR-DIGITAL) og et arbeidsprogram ble lansert. Arbeidsprogrammet inkluderer nordisk-baltiske eID-samarbeide (NOBID), som ledes av Norges digitaliseringsdirektorat. På utvalgets møte den 26. januar 2021 opplyste Tor Alvik, fagdirektør, Digitaliseringsdirektoratet, Norge som leder Nordisk ministerråds prosjekt om e-ID om frem-

driften i arbeide med å koble de nasjonale systemer sammen. Han forklaret at det er tale om et enkelt konsept, men en teknisk og juridisk utfordring; at de nasjonale systemer kan brukes i de andre nordiske og baltiske land. I Sverige, Danmark og Norge er den tekniske infrastrukturen ved å være klar, mens Finland og Island ikke er kommet like langt. Systemet vil både kunne anvendes for offentlige som private tjenester og vil kunne bli funksjonsdyktig mellom de tre førstnevnte land i år hvis alt går etter planen.

Trond Ingen Østbye, sjef for digital banking i Nordea, opplyste på samme møte at gjensidige aksept av e-ID over de nordiske lands grenser vil gjøre det lettere for næringslivet og privatpersoner å operere i Norden. Hverdagen vil bli enklere og nye markedsmuligheter åpnes. Systemet understøtter også den felles nordiske betalingsplattform P27.

Riitta Partala fra Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i Finland, opplyste at ifølge plan vil Finland være klar i 2023, mens den tekniske løsning kan være klar tidligere. Arbeidet er en del av regjeringens program. Prinsippet om lik adgang tjenester er viktig for implementering i Finland. Ved utviklingen av systemet tas det sikte på en løsning som kan anvendes av finske medborgere i hele EU.

Under diskusjonen utvalgets januarmøte ble det også forklaret at det nye systemet vil kunne underlette forskning på tvers av grensen ved at forskerne kan få tilgang til større populasjoner. Representanten for Ungdommens Nordiske råd lagt vekt på at det var meget viktig for de unge i Norden hurtig å kunne åpnet en bankkonto når de flytter fra sitt hjemland til et annet nordisk land.

Nordisk råd har tidligere vært initiativtaker i arbeidet med felles eID løsning og vedtok i 2017 rekommandasjon: «att införa ömsesidigt erkännande av e-identifikation inom Norden».

Utskottets synpunkter

Utvalget for vekst og utvikling er enig med Den finske delegasjonen, at ved utviklingen av de nasjonale eID systemer er det viktig at ta hensyn til den nordiske nytten av et system som fungerer på tvers av grensene. Når de nordiske land har fått systemer som kan tale sammen vil det være et kjempe stort skritt mot bedre mobilitet mellom de nordiske land.

Utvalget konstaterer at EUs forordning eIDAS er et utgangspunkt for å skape forutsetninger for løsninger på tvers av nasjonale grenser. En egen nordisk e-ID løsning er ikke realistisk; en nordisk løsning bør bygge på eIDAS forordning. Hvis samtlige nordiske (og baltiske) land tilpasser sine nasjonale systemer på EUs forordning skapes det forutsetning for at de nasjonale systemer i Norden kan tale sammen.

Utvalget notere at det er tale om teknisk og juridisk kompleks utfordring og at Nordisk ministerråd har i 4 år bidratt aktivt til å fremskynde prosess og samarbeidet mellom de nordiske og baltiske land. Utvalget mener Nordisk ministerråd har fortsatt viktig roll i at sikre fremdrift i prosessen, inn til samtlige nordiske land kommer i mål.

Utvalget notere med tilfreds at Danmark, Norge og Sverige er kommet langt i prosessen og at det er mulig at systemene i disse tre land kan begynne å tale sammen under 2021 hvis alt går etter planen.

Utvalget notere også at Finland planlegger at være klar i 2023 og forventer at Island også har tilsvarende ambisjoner.

Utvalget synes Nordisk råd, som uttrykte sin støtte til prosessen i 2017, nu igjen sender et klart politisk signal til de nordiske lands regjeringer, at et vel fungerende, sikkert og kostnadseffektive nasjonale eID systemer som kan integreres både teknisk og juridisk, vil fremme samarbeide og mobilitet for Norden 27 millioner medborgere og næringsliv. Dette vil være et vesentlig bidrag til statsministrene 2030 visjon om Norden som verdens mest integrerte region.

Utvalget konkludere derfor enstemmig, at forslaget fra Den finske delegasjon kan Nordisk råd med fordel støtte.

Norden, den 13. april 2021

Anders Eriksson (ÅF)
Eveliina Heinäluoma (sd)
Freddy André Øvstegård (SV)
Helge André Njåstad (FrP)
Joakim Strand (sv)
Juhana Vartiainen (saml)
Lorena Delgado Varas (V)
Lulu Ranne (saf)

Mette Hjermand Dencker (DF)
Orla Hav (S)
Pyry Niemi (S)
Ruth Mari Grung (A)
Sofia Westergren (M)
Stein Erik Lauvås (A)
Torhild Bransdal (KrF)